Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 106.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

WTOREK 11 Maja 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 5''' 283	+ 11° 0	4, 11	Wschodni słaby	Pogoda	
7	2	5, 341	+ 20, 0	4, 02	,, ,,	Pogoda z Chmurami	
	10	5, 695	+ 12, 0	3, 88	,, ,,	Pogoda	
	6	27 5''' 615	+ 9°, 6	3, 39	,, ,,	,,	
8	2	4 993	+ 19, 9	3, 17	WPł. Wschodni średni	,,	
	10	5, 496	+ 11, 8	2, 86	,, słaby	,,	

Nro 1307.

Kundmachung.

wegen Sicherstellung des Besitzstandes der bäuerlichen Grundbesitzer im Krakauer Gebiethe.

Um den Besitzstand der bäuerlichen Grundbesitzer im Krakauer Gebiethe zu sichern und den Bauernstand in seinem Nahrungserwerb ungestört zu erhalten, wird im Grunde allerhöchster Entschließung Seiner Majestät vom 14 April 1847 vorläufig folgendes angeordnet:

1. Gründe welche am 1 November 1815 d. i. am ersten Tage des Monats, welcher auf die am 18 October 1815 stattgefundene feierliche Kundmachung des Konstituzions-gesetzes der vormaligen Freistadt Krakau folgte, im Besitze von Personen des Bauernstandes waren, und sich im Besitze der letztern am Tage der Erlassung der bezohenen allerhöchsten Entschließung noch befanden, dürfen von den Gutsherrn nicht eingezogen werden, sondern sie haben dem bäuerlichen Grundbesitze vorbehalten und gesichert zu bleiben.

2. Ebensowenig dürfen die auf diesen Gründen haftenden Schuldigkeiten von den Gutseigenthümern erhöht, oder auf welche Art immer lästiger gemacht werden.

3. Anlangend die Gründe aber, zu deren Genuße Leute des Bauernstandes erst nach dem 1sten November 1815 gelangt sind, so ist es den Gutseigenthümern, jedoch immer nur mit Vorwissen und Genehmigung der Behörden — dermal der k. k. Hofkommission gestattet, solche, soweit es die bestehenden Rechtsverhältnisse zulassen, zum eigenen Gebrauche einzuziehen, oder damit nach Belieben zu verfügen, wenn sie zu erweisen vermögen, daß diese Gründe am 1sten November 1815 nicht im bäuerlichen Besitze waren.

Krakau am 10 Maj 1847.

Moriz Graf Deym
k. k. Hofkommissär.

Ner 1307.

OBWIESZCZENIE.

O zabezpieczeniu stanu posiadania gruntów włościańskich w Okręgu Krakowskim.

Aby stan posiadania posiadaczom gruntów włościańskich w Okręgu Krakowskim zabespieczyć i włościan przy ich środkach wyżywienia się spokojnie utrzymać, na mocy Najwyższego postanowienia Najjaśniejszego Pana z dnia 14 Kwietnia 1847 r. tymczasowo stanowi się co następuje:

1. Grunta które w dniu 1 Listopada 1815 r. to jest: w pierwszym dniu miesiąca następującego po uroczystém ogłoszeniu w dniu 18 Października 1815 r. ustawy konstytucyjnéj wolnego miasta Krakowa, i równie w chwili wydania wyżéj rzeczonego Najwyższego postanowienia w posiadaniu osób stanu włościańskiego znajdowały się, przez dziedziców więcéj odbierane być nie mogą, lecz jako gruntowe posiadłości dla włościan pozostawione i zabezpieczone być mają.

2. Równie dziedzice nie mogą powinności do tychże gruntów przywiązanych powiększać, lub w jakikolwiekbądź sposób uciążliwszemi czynić.

3. Co się zaś tyczy gruntów, w których posiadanie włościanie dopiéro po 1. Listopada 1815 r. weszli, wolno jest dziedzicom z wiadomością i zezwoleniem Władz Rządowych, a obecnie C. K. Kommissyi Nadwornéj, i o ile tego istniejące prawne stosónki dozwalają, zająć takowe bądź na własny użytek, bądź niemi według upodobania swego rozrządzać, jak skoro udowodnią, że grunta te w dniu 1 Listopada 1815 r. w posiadaniu włościan nie były.

Kraków dnia 10 Maja 1847 roku.

Maurycy Hr. Deym.
C. K. Kommissarz Nadworny.

Przybyły tu C. K. Feldmarszałek Porucznik, dowódzca dywizyi C. K. wojsk we Lwowie, Karol Wilhelm de Schmeling, kawaler cesarsko-rossyjskiego orderu S. Anny 2éj klassy,— w 74 roku życia swego, po krótkiéj słabości, rozstał się z tym światem.

Exportacya zwłok na cmentarz tutejszy, w dniu 9 b. m. o godzinie 4 po południu z honorami wojskowemi stopniowi zmarłego należnemi, przez dwa bataliony 29 pułku piechoty linijowéj imienia ś. p. nieboszczyka, — dywizyon lekkiéj konnicy (*chevaux legers*) i oddział artyleryi polowéj,—przy odgłosie żałobnéj muzyki i rozwiniętych sztandarach dopełnioną została. — Tysiące ludu płci obojga, towarzyszyło temu okazałemu obrzędowi.

Po kilkodniowéj pogodzie, — zimnych jeszcze nieco rankach, przedwczoraj po południu ciepły i rzęsisty deszcz ożywił całą przyrodę.

KOMITET
żywienia Ubogich w Krakowie.

Cztery już miesiące trwa żywienie ubostwa i czwarty raz zdaje Komitet sumienną sprawę z swoich czynności. Od dnia 7 kwietnia do dnia dzisiejszego rozdawano codziennie ubogim po 1000 porcyj żywności i chleba, a ilość ogólna tychże porcyj przez upłyniony miesiąc wyniosła 30,088. Do pozostałości kassowéj w ilości złp. 8,971 gr. 28 przybyło od 7 kwietnia złp. 2,958 gr. 20. Wydano z tego złp. 3,862 gr. 10. Zostaje w kassie złp. 8,068 g. 8. Koszt istotny na 30,088 porcyj rozdanych w biegu przeszłego miesiąca, uczynił złp. 5,985 gr. 4. Jedna porcya żywności i chleba kosztowała gr. $5\frac{2}{3}\frac{2}{3}$. Jeszcze dwa miesiące przeszło niedostatku i wzrastającéj drożyzny do nowych zbiorów. Bodajby fundusze Komitetu nie wyczerpały się przed czasem! Bilety płatne po 4 i 7 gr. są ciągle do nabycia w handlu W. Bochenka.

Kraków dnia 7 Maja 1847 r.

Teatr. Dnia 4 drugi akt komicznéj melodramy *Syreny Dniestru*, — trzeci akt opery *Wolny Strzelec*, obrazy i divertissement tancerskie, widowisko to dane było dla dzieci; dnia 6 maja opera *Belizaryusz* z muzyką Donicettego;—trzeci występ panny Vautier, w roli Antoniny przeszedł wszelkie oczekiwania; publiczność z uniesieniem przyjęła nową śpiewaczkę, któréj głos dźwięczny, giętki, dominujący, zapewnił trwały i zaszczytny pobyt na scenie tutejszéj,—panna Vautier rozwinęła tu dopiero w całéj okazałości swój piękny talent i trzykrotnem przywołaniem w ciągu i w końcu sztuki zaszczyconą została. —Dnia 8 zapowiedziana pierwsza część *Gałganducha* pod napisem: *Trójka hultajska*; — dnia 10 zaś zapowiedziana nowa druga część tejże, pod napisem: *„Koniec świata“*. Publiczność, jakkolwiek niedobrze jeszcze umontowaną tą krotofilą, serdecznie się ubawiła;—powtórzenie jéj lepiéj wyuczone, jeszcze więcej ubawi.

Dziś na benefis pana Thomain dramat: *Muszkietery*.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 1 *Maja*. —

Manifest Cesarski. Z Bożéj łaski My Mikołaj I. Cesarz i Samowładca wszech Rossyi &. &. Oznajmiamy naszym wiernym poddanym: Dnia 10 b. m. kwietnia, nasza ukochana synowa cesarzewna W. Xiężna Marya Alexandrowna, małżonka naszego ukochanego syna cesarzewicza W. Xięcia następcy tronu powiła szczęśliwie syna, a nam wnuka, który otrzymał imie Włodzimierz.—Widząc w tém pomnożeniu naszego cesarskiego domu, nowy dowód błogosławieństwa i pociechy których nam użycza Wszechmocny, jesteśmy zupełnie przekonani, że nasi wierni poddani połączą się z nami, aby zasyłać do nieba gorące modły o szczęście tego młodego Xięcia. — Rozkazujemy dawać wszędzie naszemu ukochanemu wnukowi nowo narodzonemu Wielkiemu Xięciu tytuł Cesarskiéj Wysokości. — Dan w St. Petersburgu, dnia 10 kwietnia roku pańskiego 1847, a panowania naszego dwudziestego drugiego. (podpisano) MIKOŁAJ.

— *Portugalia*. —

Wojska królowéj dowodzone przez jenerała Gonvéa miały odnieść następne korzyści nad powstańcami w Alentejo. Z Lizbony wyprawiono silną kolumnę z piechoty, jazdy i artyleryi złożoną ku Estremoz, by zmusić hrabiego Mello do odstąpienia od téj fortecy, którą oblegał. Hrabia Mello uwiadomiony o zbliżaniu się téj kolumny zajął silne stanowisko przy Castello de Video i stoczył bitwę. Wojska królowéj miały zmusić powstańców do cofnięcia się, poczém weszły do Estremoz i zostawiły tam załogę. Ta wygrana pokrzepić miała odwagę stronników królowéj w Alentejo, którzy postanowili oprzéć się siłą powstaniu.

— *Stany Zjednoczone*. —

Londyn 25 *Kwietnia*. Dziś rano przybył do Liverpool parostatek *Reinbow* z wiadomościami z New-Yorku do 3 kwietnia: donoszą one, że w dniu 9 marca 12,000 amerykańskich żołnierzy pod dowództwem jenerała Scott i komodora Connor wylądowało pod Vera-Cruz i przecięło miastu wszelkie stosunki nietylko z wnętrzem kraju, ale jeszcze odcięło go od od zapasów wody, tak że nie można wątpić o rychłém poddaniu się Vera-Cruz. Jenerał Worth zabrał dwie reduty należące do fortyfikacyi zewnętrznych Vera-Cruz i stracił przy tém tylko 7 ludzi. Z zamku San Juan d'Ulloa silnie dawano ognia do eskadry amerykańskiéj i na ten ogień odpowiadały parostatki *Vixen* i *Spitfire* ale bez skutku. (Do Filadelfii przyjść miała wiadomość w dniu 3 kwietnia, że jenerał Scott zabrał Vera-Cruz ale z wielką stratą w ludziach.) — O wylądowaniu

amerykanów donosi depesza komodora Connor z pokładu okrętu *Karitan* na wysokości Sacrificios z dnia 10 marca. Po rekonesansie odbytym przez komodora i jenerała Scott, wybrano do wylądowania wojska brzeg leżący na zachód Sacrificios. Ponieważ mało było miejsca do zarzucenia kotwicy, przeto okręta wojenne musiały wziąść na swój pokład wszystkich żołnierzy tak, że na pokładach każdéj z fregaty mieściło się po 2,500 do 2,800 ludzi. Następnie eskadra w dniu 9 o 11 rano od przylądku Anton Lizardo ruszyła, poczém we trzy godziny nastąpiło wylądowanie wojsk, pokrywało go zaś dwa parostatki *Vixen* i *Spitfire* i pięć szalup kanonierskich. Jenerał Worth prowadził pierwszą kolumnę lądującą z 4,500 ludzi, bez oporu zajął brzeg i poblizkie wzgórki, poczém reszta wojska wylądowała. W dniu 10 rano jenerał Scott ruszył natychmiast z wojskiem, powitawszy kilku nie szkodliwemi strzałami z miasta i zamku. Według komodora Connor, miasto i zamek ma zaledwie na 4 tygodnie żywności.

Tą samą drogą nadeszły do jenerała Taylor depesze o bitwach 22 i 23 lutego oraz o wypadkach które po nich miały miejsce. Podług nich nie podlega już wiadomości, że nie udały się Santannie plany i zmuszonym był do odwrotu. Pierwsza depesza jenerała datuje z pola bitwy pod Buena Vista 24 lutego i donosi, że 20 dowiedział się, iż Santanna z wielką siłą przybył do Incornation o 30 mil angielskich od Agua Nueva, że następnie 21 zwinął obóz i zajął silną pozycyę pod Buena Vista o 7 mil angielskich na południe od Saltillo. 22go rano pokazało się mexykańskie wojsko przy Buena Vista i Santanna wezwał go przez parlamentarza do poddania się. W depeszy znajduje się to wezwanie i brzmi jak następuje: Że Taylor otoczonym jest 20,000 ludzi i nie podobna, by nie został z swém wojskiem rozsiekany, że jednak zasługuje na pewien wzgląd, przeto on (Santanna) chciałby go zasłonić od tego i dla tego wzywa go, by się poddał w przeciągu godziny. Taylor odpowiedział na tę gaskonadę w trzech słowach: „Że ma honor oświadczyć, iż odmawia żądaniu Santanny". Późno więc po południu zaszła potyczka pomiędzy obu wojskami, właściwa bitwa jednak dopiéro 23 rano się zaczęła.

Po całodziennéj krwawej i upartéj walce po odparciu ataku jazdy na Rancho Buena Vista i demonstracyi przeciw samemu Saltillo, nieprzyjaciel został odparty na wszystkich punktach i za nadejściem nocy rozpoczął odwrót do Agua Nueva o 12 mil odległego. Druga depesza równie z Buena Vista w dniu 25 datowana, donosi, że mexykanie stoją jeszcze w Agua Nueva, że Taylor zawarł z Santanną ugodę o wymianę jeńców i że strata amerykanów w walce 23go wynosi 264 zabitych, 450 rannych i 26 znikłych; całe wojsko amerykanów wynosiło 5,400 ludzi. Nakoniec donosi jenerał Taylor z Agua Nueva 1 marca, że mexykańskie wojsko 27 lutego opuściło to miasto i cofnęło się do San Luis i że głód i dyzercya coraz je bardziéj zmniejsza. Stratę mexykanów w bitwie 23go podaje jenerał w téj depeszy na 1,500 do 2,000 zabitych i ranionych a oprócz tego 2 do 3,000 zbiegów. Depesza ta potwierdza, że Santannie udało się korpus jazdy postawić pomiędzy Monterey i Camargo i w ten sposób przeciąć Taylorowi komunikacyę. Korpusem tym dowodził jenerał Urrea, który, jak mówiono w Matamoras 12 marca, miał być pobitym od pułkownika Curtis.—W Tampico 12 marca krążyła wieść, że Santanna sam radził mexykanom zawrzeć pokój.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 9 do dnia 10 Maja.

Stoffel Marcin, z Galicyi; — Straszewicz Alexander ob., Dąbski Maxymilian, Włoszczewski Alexander, Kalinowska Wiktorya, Perski Tymoteusz, Zachorski Antoni, Dobrzański Ignacy, Wielogłowska Elżbieta, Rolandowa Tekla, Drecki Michał, z Polski; — Nacther Karol, Panafka Karol, Derpowski Karol ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Wodzicki Władysław hr., Marciszewska Eleonora ob., do Polski.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 3169.

CESARSKO KRÓLEWSKI

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl rozporządzenia C. K. Rady Administracyjnéj z dnia 28 Kwietnia r. b. N. 1899 odbędzie się publiczna *in minus* licytacya przez sekretne deklaracye na ręce Przewodniczącego w C. K. Wydziale do dnia 17 b. m. i roku do godziny 1 z południa składać się mające; na wypuszczenie w przedsiebiorstwo wymurowania kanału prywatnego w dzielnicy miasta pomiędzy Rynkiem Głównym i ulicami S. Jana, Sławkowską i przecznicą. Cena do licytacyi (po odtrąceniu wartości ciosów, roboty kamieniarskiéj i dozoru technicznego) w kwocie złotych polskich 17,844 groszy 2 naznacza się. Ciosy obrobione, będą dostarczone przedsiębiorcy przez C. K. Ekonomią Miejską. Na *vadium* każdy z pretendentów złoży w C. K. Kassie Głównéj kwotę złotych polskich 1800 która toż złożenie na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi poświadczy; utrzymujący się przy powyższéj entrepryzie, obowiązany będzie równie kanał w dzielnicy między ulicą Sławkowską, Szczepańską, Żydowską a placem Szczepańskim dla zaszłych w r. z. zamieszek niedokończony na zasadzie cen w kosztorysie zamieszczonych, stosunkowo do przyjętego zadeklarowania się, odbudować,

inne warunki w Biórach C. K. Wydziału przejrzane być mogą.

Wzór do Deklaracyi.

Wskutek obwieszczenia C. K. Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 5 Maja 1847 roku N. 3169 składam niniejszą deklaracyą, iż odbudowania kanału w dzielnicy miasta pomiędzy Rynkiem Głównym i ulicami Sgo Jana, Sławkowską i przecznicą, za kwotę (tu wypisać literami) podejmuję się, przyjmując warunki przedsiębiorstwa tego dotyczące przezemnie przejrzane i zrozumiane. Również przyjmuję obowiązek odbudowania niedokończonego w roku 1846 kanału pomiędzy ulicą Sławkowską, Szczepańską, Żydowską i Placem Szczepańskim po cenach zastósowanych do kosztorysu odnoszącego się do budowy kanału w dzielnicy między Rynkiem Głównym i ulicami Sgo Jana i Sławkowską z potrąceniem procentu zastósowanego do procentu przezemnie na głównéj entrepryzie odstąpionego. (data, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania.)

Kraków dnia 5 Maja 1847 r.

Przewodniczący w Wydziale
K. Hoszowski.
Referendarz L. *Wolff.*

Obwieszczenie.

Nr. 2091.

CESARSKO KRÓLEWSKI
WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie rozporządzenia Ces. Król. Rady Administracyjnéj z dnia 17 b. m. i r. Nro 2051 podaje do powszechnéj wiadomości, iż w Biórach C. K. Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu w dniu 15 Maja r. b. do godziny 1 z południa, przyjmowane będą, sekretne deklaracye na wypuszczenie w jednoroczną i miesięcy siedm poczynając od dnia 1 Czerwca r. b. dzierżawę dochodów z propinacyi w dobrach Skarbowych Jaworzno, a mianowicie w wsiach: Jaworzniu, Długoszynie, Szczakowy, Jeleniu, Byczynie, Jeziorkach, Niedzieliskach, Dąbrowy, Najęzorze i Wysokim brzegu, oraz rybołostwa na rzéce Pszemszy i przewozu na tejże rzéce pod Jeleniem, a to *in plus* poczynając od kwoty złotych polskich 16,150 czynszu rocznego.

Główniejsze warunki téj dzierżawy są następujące: Składający deklaracyą wedle formy poniżéj wskazanéj, winien tytułem *vadii* kwotę złotych polskich 1615 w Ces. Król. Kassie Głównéj złożyć i uzyskać poświadczenie tego złożenia na wierzchu deklaracyi, czynsz zaofiarowany, ratami kwartalnemi z góry opłacać i kaucyą półrocznemu czynszowi odpowiadącą w razie utrzymania się przy dzierżawie na zabezpieczenie regularnie opłaty do C. K. Kassy Głównéj złożyć; inne warunki każdego czasu w godzinach biórowych w C. K. Wydziale Dochodów Publicznych przejrzanemi być mogą.

Wzór do Deklaracyi.

Deklaracya.

Mocą któréj podpisany stósownie do ogłoszonéj licytacyi dzierżawy dochodów z propinacyi w państwie Jaworznickiem niemniéj rybołostwa na rzéce Pszemszy i przewozu na tejże rzéce pod Jeleniem, obowiązuję się takowy dochód wziąść w dzierżawę na czas jednoroczny i miesięcy siedm poczynając od dnia 1go Czerwca r. b. za czynszem rocznym w kwocie złotych polskich (tu wymienić cyframi liczbami i literami) przyjmując warunki téj licytacyi przejrzane i dokładnie zrozumiane (tu wyrazić datę imie i nazwisko i miejsce zamieszkania.)

Kraków dnia 22 Kwietnia 1847 r.

Przewodniczący
Maiewski.
(3r.) p. o. Sekretarza S. *Popielecki.*

W dniu 18 Maja i następnych 1847 r. od godziny 9 z rana do 12, a od 3 z południa do godziny 6, w sklepie i przyległym temuż lokalu, obok gmachu przez Sąd Pokoju Okręgu V. Krzeszowickiego zajmowanego, w Krzeszowicach Okręgu M. Krakowa położonym, sprzedawane będą przez publiczną licytacyą w drodze exekucyi Sądowéj zajęte ruchomości, jako to: fortepiano, lustra, landszafty, kanapa, krzesła, stolarszczyzna rozmaita, bielizna i garderoba damska i męzka i różne sprzęty domowe, oraz sprzęty sklepowe jakoto: fachy, stoliki, i t. d. niemniéj towary różnego rodzaju, a szczególniéj kramarszczyzna zwane i t. p. O czem chęć licytowania mających zawiadomiam.

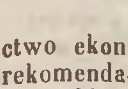
Kraków dnia 10 Maja 1847 r.

Ignacy *Piekarski* C. K. K. S.

Doniesienia prywatne.

Ponieważ ogłoszona już licytacya nie doszła do skutku, przeto: powtórnie odbędzie się na dniu 28 Maja r. b. w Tenczynku licytacya wydzierżawienia PROPINACYI w karczmach do dóbr hrabstwa Tenczyńskiego należących. O kondycyach w kancellaryi Dominikalnéj w Tenczynku dowiedzieć się można. (1r.)

Człowiek młody, utalentowany, posiadając teoryczne i praktyczne wiadomości agronomiczne, gospodarstwo przemysłowe, budownictwo ekonomiczne, opatrzony świadectwami rekomendacyjnemi, życzy sobie obowiązek dostać; bliższą wiadomość w Redakcyi Gazety (2r.)

W domu pod N. 537 przy ulicy Fioryańskiéj na trzecim piętrze, są MEBLE ORZECHOWE w najświeższym guście, z wolnéj ręki do sprzedania. (3r.)